

Kolem výškových staveb ČEZ již nastalo „sokolí rojení“,

11.4.2023 - Ota , Schnepp | Skupina ČEZ

„Již jsem objel všechny lokality v Ústeckém kraji, kde jsou na stavbách ČEZ sokolí budky. Všude to vypadá nadějně, neboť hlavně samice se nehnou z místa, takže zahřívají vajíčka.

Jak jsou ovšem snůšky velké, zatím nemohu posoudit,“ říká ornitolog Václav Beran, jinak také zoolog a kurátor sbírky Muzea města Ústí nad Labem a výzkumný pracovník ALKA Wildlife, o. p. s. Jak ještě dodal, zda došlo u jednotlivých párů k obměně partnera či partnerky bude moci poznat, až se mu podaří odečíst kroužky na jejich pařátech. *„Tedy pokud je budou mít. Většinou je to u sokolích párů tak napůl, jeden ho má a druhý ne. Třeba v Ledvicích vloni hníždili neoznačená samice se samcem DH, který přišel na svět v roce 2018 v nedaleké chemičce v Záluží. Ale třeba na komínu Teplárny Trmice měli kroužky oba. Hníždili tam německá samice 4HL a samec ANW, který se rovněž narodil, ale až v roce 2020, v Záluží u Litvínova.“*

Podle ornitologa to vypadá, že na chladicích věžích v elektrárnách Tušimice a Prunéřov a komínech v Elektrárně Ledvice, Teplárně Trmice a bývalé výtopně ČEZ Teplárenské v Proboštově již samice pilně zahřívají vajíčka a samci se starají o jejich jídelníček. Zhruba za deset až čtrnáct dnů by přitom mohla přijít na svět první mláďata. *„To samé se týká páru na chladicí věži Paroplynového cyklu v Počeradech. I do třetice tento pár zůstal věrný ČEZ, je vidět, že nové umístění budky mu vyhovuje. Předloni se mu sice zahníždění nepovedlo, ovšem vloni již vyvedl dvojčata.“*

Skupina ČEZ patří mezi průkopníky ochrany sokola stěhovavého v průmyslových lokalitách. Energetická společnost byla vůbec první v České republice, kdo začal s ornitologií spolupracovat na umístění hliníkových sokolích budek na výškových elektrárenských či teplárenských stavbách. Stalo se tak v roce 2011, kdy byla první budka umístěna na ochozu chladicí věže v Elektrárně Tušimice. Ornitologové z ALKA Wildlife mají přitom podporu vedení společnosti od samého začátku projektu, který se během let dostal z pokusné fáze až na úroveň jakési stabilní „sokolí farmy“. Výroba a instalace budek přitom probíhá v režii společnosti. Ornitologům je rovněž umožněn vstup do provozů za účelem monitoringu sokola stěhovavého, včetně umístění fotopastí a kroužkování narozených mláďat. Na případný nákup fotopastí, speciální optiky, pokrytí cestovních nákladů a podobně jim pak přispívá Nadace ČEZ v rámci grantu Podpora regionů.

„Samozřejmě, že jakmile samice usednou na vejce, utlumujeme i veškeré činnosti, které se týkají výškových staveb s budkami. Výjimka by nastala pouze v případě, kdyby byly nějakým způsobem ohroženy bezpečnost a zdraví zaměstnanců či vlastní provoz elektrárny,“ doplňuje Jan Kalina, ředitel Divize obnovitelná a klasická energetika. Po celou dobu zahníždění jsou tak odloženy aktivity spojené nějakým způsobem s údržbou komína či třeba lezeckým cvičením profesionálních hasičů, ať již elektrárenských či z HZS daného kraje. Prakticky až do definitivního opuštění budek, nejsou sokolí rodinky nijak rušeny.

V současné době evidují ornitologové zhruba 130 sokolích párů v celé ČR, deset z nich hnízdí na objektech ve vlastnictví ČEZ, přičemž v období 2011 – 2022 se z těchto staveb rozletělo do světa 147 mláďat sokola stěhovavého! Vloni to bylo rekordních 33 mláďat - **Sever:** Teplárna Trmice 4; Elektrárna Ledvice 4; bývalá výtopna ČEZ Teplárenské v Proboštově 3; Paroplynový cyklus Počeradý 2; Elektrárna Tušimice 3 a Elektrárna Prunéřov 3. **Střed:** areál společnosti Energotrans v Třeboradicích u Prahy 4 a Teplárna Energotrans (dříve Elektrárna Mělník) 3. **Jih:** Jaderná elektrárna Temelín 3. **Vysočina:** Jaderná elektrárna Dukovany 4. **Celkem:** 10 hnízdicích párů a 33 mláďat.

V Národním parku České Švýcarsko, včetně CHKO Labské pískovce vloni registrovali 24 mládřat, přičemž počet tamních hnízdících párů na české straně byl srovnatelný s celkovým počtem párů v lokalitách Skupiny ČEZ. Kromě šesti lokalit v Ústeckém kraji, hnízdí totiž další páry na ochozech komínů Teplárny Energotrans (Elektrárna Mělník) a v areálu této společnosti v Třeboradicích u Prahy. Po jednom páru mají i jaderné elektrárny Dukovany a Temelín. Podle ornitologa i všude tam to vypadá slibně.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/kolem-vyskovych-staveb-cez-jiz-nastalo-sokoli-rojeni-175433>